

innhold

Flyavgift til FN

20 øre avgift pr liter flydrivstoff - nok til å finansiere FNs totale virksomhet - foreslo Øystein Dahle i Worldwatch under lanseringen av Jordens tilstand 2002. Side 4

Fly mot fauna

Av hensyn til dyr og friluftsliv vil myndighetene sette strengere krav til jagerfly. Side 5

Ny Bush-offensiv mot klimaavtale

Med sin nye klimaplan forsøker George W. Bush å forføre Japan til å gi opp Kyoto-avtalen, mener organisasjonen Environmental Defense. Side 6

Lavere strømforbruk

Høy strømpris ga lavere strømforbruk enn normalt i januar. Side 7

Strengere krav til forbrenning

Forbrenning av avfall blir underlagt strengere krav om å redusere utslippene av støv og dioksiner. Side 8

Fjerner ikke kvikksølv

En tredjedel av hvitevarene som samles inn blir sluttbehandlet uten at kvikksølv fjernes. Side 9

Ekspert advarer mot scooter-forurensning

En stor del av scooterkjøringen er "tullekjøring", mener Anders Utsi. To-taktsmotorer forurensner enormt i forhold til andre, og er for lengst forbudt i biler. (Foto: Anders Wuttudal/NN/Samfoto).

Anders Utsi fra Tana er en pionér innen motorisering av rein-driften i Norge. Nå roper han et kraftig varsku om konsekvensene av snøscooterkjøring i Finnmark.

— To-taktsoljen legger seg i flak på vann og vassdrag etter snøsmeltingen. Den dreper innsektene og fisken forsvinner. Storørreten er borte og når jeg fisker i Tanaelva må jeg ha raggsocker utenpå vadestøvlene for ikke å gli på de oljeglattede steinene, sier han. Utsi mener også at oljen fra Finnmarks 40 000 snøscootere ødelegger reinlaven. Side 3

Skitne Snøhvit

7. mars sier sannsynligvis Stortinget ja til utbygging av Snøhvit-feltet i Barentshavet. Med milliardsubsidier og tvilsom saksbehandling åpner de for petroleumsvirksomhet i et av verdens viktigste oppvekst-områder for fisk.

I Finnmark står Statoil klar til å starte utbyggingen så snart de får et ja fra Stortingsflertallet. Men for oljeselskapene er Snøhvit bare første skritt i utbyggingen av Barentshavet. Oljeselskapet Agip vil starte utvinning av olje fra Goliat-feltet og Statoil vil lete etter mer gass. Dessuten øker Snøhvit og andre prosjekter i Barentshavet sjansen for at også Russland vil starte olje- og gassutvinning i sine nordligste områder.

Skulle det skje en ulykke i Barentshavet får vi håpe den skjer på høylys dag og i godt vær. Sjansene er neppe store for at det er nettopp da ulykken inntrer, men det er nettopp under slike forhold at oljevernstyret fungerer.

I tillegg til risikoen for Barentshavet, innebærer Snøhvit bygging av et forurensende gasskraftverk. Med nesten like store utslipp som fra Naturkrafts planlagte gasskraftverk på Vestlandet - kraftverk den forrige Bondevik-regjeringen ikke kunne akseptere og dermed gikk av.

Prognosene for norske utslipp av klimagasser har hittil ikke inkludert Snøhvit-prosjektet. Likevel peker de rett i været. Med Snøhvit vil de peke enda brattere - feil vei.

PCB i "Lofottran"

All tran av merket "Lofottran" trekkes tilbake fra butikkene etter at Nycomed har oppdaget for høyt innhold av miljøgiften PCB, skriver nettavisen.

PCB brukes i produksjon av en rekke ulike industriprodukter og er sporet i for store konsentrasjoner i tran av merket "Lofottran" fra Nycomed.

Tranen kalles tilbake i samarbeid med Statens næringsmiddeltilsyn (SNT). Tilsynets analyser fra 1997 viste ikke for høye PCB-verdier, men nå er konsentrasjonen så stor at tranen kan være direkte helseskadelig. Tilsynet tror at økningen skyldes overgang til en annen rensepro-

sess for tranen.

— Nycomed har nå endret på dette, og regner med å være tilbake på markedet med en ny, ytterligere rensset tran i løpet av et par måneder, melder Statens næringsmiddeltilsyn.

Möllers tran derimot er giftfri. — Målinger SNT har gjort på våre produkter viser at PCB-innholdet i Möllers Tran ligger langt under faregrensen. Råtranen er lik, men vi bruker en annen renseprosess som gjør tranen vår

helt ren, opplyser utviklingssjef Kristin Saarem i firmaet Peter Möller til Nettavisen.

Om kroppen blir utsatt for for store mengder PCB, kan immunforsvaret ditt bli nedsatt, du kan utvikle kreft og få skader på formeringsevnen. Hormonbalansen kan bli satt ut av spill og nervesystemet kan få varige skader dersom du får i deg PCB over lengre tid. Stoffene har ekstremt lang nedbrytningstid i miljøet og i kroppen.

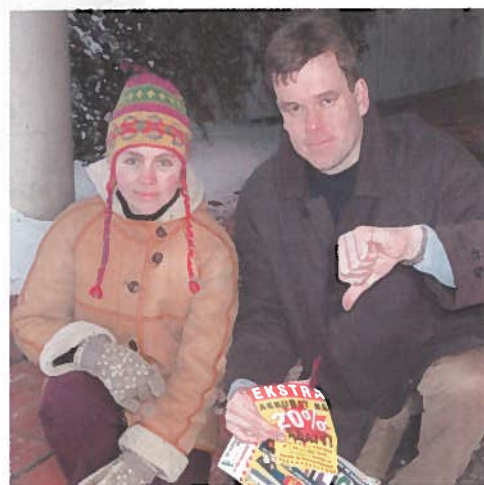
Flere feier for egen dør

For en tid tilbake startet Naturvernforbundet i Hordaland en kampanje for å få redusert mengden uadressert reklame som dumper ned i postkassen. Gjennom blant annet avfallselskapers infoblad distribuerer de klistremerker som folk kan ha på postkassen for å reservere seg mot uadressert reklame.

— Nå har vi fått med enda flere avfallselskaper, så snart har vi sendt ut om lag 50.000 ark med "Reklame - nei takk"-klistremerker, sier Sverre Andreas Stakkestad i Naturvernforbundet Hordaland.

De har også laget egen informasjonsside om ordningen på nett: www.naturvern.no/hordaland, og lenker med oppfordring til reklamestopp som en kan sende til venner og kjente.

24 kommuner i Hordaland og Nord-Rogaland er med på Naturvernforbundet i Hordalands avfallskutt kampanje.

— Vil håper at stadig flere reserverer seg mot reklame, sier Informasjonsmedarbeider i Nord-Hordaland og Gulen Interkommunale renovasjonsselskap, Marianne Heggen og Sverre Stakkestad i Naturvernforbundet Hordaland. (Foto: Ketil Tjore)

Feil navn

I forrige Natur & miljø Bulletin hadde vi en sak om en kraftledning i Øvre Otta. Det var ikke Thrond Berge Larsen fra Miljøverndepartementet som uttalte seg om saken, men Jøran Sandvik i Olje- og energidepartementet. N&M Bulletin beklager feilen.

Sjekk luftkvaliteten

Statens vegvesen og Norsk institutt for luftforskning har åpnet et nytt nettsted for direktevisning av luftkvalitet i Norges 5 største byer: www.luftkvalitet.info/byer

notiser

Rammer rein og fisk

Kan den utskjelte snøscooteren være verre enn sitt rykte? Ja, når det gjelder forurensning er den mye verre, mener Anders Utsi fra Tana som importerte Norges første snøscooter i 1961.

Når tilhengere og motstandere av snøscooterer diskuterer er det først og fremst støy og motorisert inntrenging i urørte natur-områder som blir debattert. Forurensning er øg en del av diskusjonen, men den blir konstant avvist av snøscooterfolket, og selv ikke de mest ivrige motstanderne legger størst vekt på dette aspektet.

Anders Utsi er oppvokst i en reindrifamilie og har jobbet med snøscooter og annen motorisert ferdsel i utmark i en mannsalder, ikke minst som kaptein i forsvaret der han har hatt ansvar for terrenggående kjøretøy i en årreke. Han har vært en pioner når det gjelder motorisert reidrift i Norge. Han kjøpte sin første beltebil i 1949 og importerte Norges første snøscooter i 1961. Utsi mener imidlertid forskere, myndigheter og snøscootertilhengere fullstendig har forsømt seg når det forurensningsproblemene knyttet til snøscooteren. Fordi det er en to-takts-motor, og disse motorene, som er forbudt i biler, forurenser voldsomt i forhold til firetakts-motoren.

OLJEFILM PÅ VANN

Du kan se det i snøen her i Tanadalen. Lag på lag med to-taktsolje. Når snøen smelter ligger det som en film, og i flak på fiskevannene. Jeg har fisket i en årreke, men nå reiser jeg til Sør-Norge hvis jeg skal fiske stor ørret. Oljefilmen som flyter inn isivet ødelegger for insektene som ørreten spiser mye av. Røya som går dypere klarer seg bedre, sier han.

Ifølge Utsi kan man også godt merke oljeforurensningen

når man fisker i Tanaelva.

— Oljefilmen fra vinterens kjøring legger seg på steinene og gjør dem glatte. Selv bruker jeg gamle raggsokker utenpå vade-støvlelene for ikke å gli. Det gjør jeg aldri når jeg fisker sørpå, sier han.

MULIG, MEN INGEN VET

Fiskeforvalter Sturla Brørs ved miljøvernavdelingen hos Fylkesmannen i Finnmark kjenner ikke til at det gjort undersøkelser knyttet til snøscooterens påvirkning på fisk

— Jeg har ikke hørt om slike skader, men kan heller ikke avkreftse at det kan forholde seg slik, sier han.

— Så lenge det ikke er forsket på det er det vanskelig å uttale seg bastant om sannsynligheten. Ørret i polare strøk spiser øg mye krepsdyr, men de kan selvsagt også påvirkes negativt av to-takts-olje. Det som kan være skummelt er jo at all forurensningen akkumuleres i vinterhalvåret for så og slippes løs på en gang i forbindelse med

snøsmeltingen, sier Ingar Heum. Han er en av Norges fremste sportsfiskere og forfatter av den nye boken "Ørretmeite".

SVENSK FORSKNING STØTTER

Men det finnes svensk forskning som støtter Utsis teori, om enn ikke knyttet til snøscooter. Nylig skrev N&M Bulletin om fiskedød som en følge av to-takts påhengsmotorer. Svenske undersøkelser viser nemlig at forurensningen fra selv en liten påhengsmotor kan misdanne og drepe store mengder egg og fiskeyngel, og det er prinsipielt ingen forskjell på en slik motor og den som sitter i en snøscooter.

RAMMER REINEN

Fisken er viktig i Finnmark, men reinen er viktigere. Utsi mener, selv om han ikke er forsker, at han kan dokumentere at ikke all elendighet for reinen på Finnmarksvidda skyldes overbeiting.

— I vårt reinbeiteområde har vi vært meget restriktive med motorisert ferdsel for å spare

JENS P. TOLDNÆS
Natur & Miljø Bulletin

beiteområdene fra denne belastningen. Det har gitt resultater. Vi har en gjennomsnittlig slaktevekt på 22 kilo. I områdene rundt oss, som ellers er svært like, kjøres det veldig mye. Der ligger vekta på 14 og 15 kilo. Lav er en meget følsom organisme overfor forurensning og det er ikke tvil om at de store mengdene med totaktsolje og bly rammer reinlaven, sier han.

Ifølge Utsi bruker en scooter om lag 30 liter oljeblandet bensin i timen når den kjøres for fullt. Scooterne går normalt på 4 prosent oljeblanding. Det er om lag 40 000 scootere i Finnmark og med en lang vinterseong sier det seg selv at det blir mye olje i naturen år ut og år inn.

Snøscooterne er heller ikke så nødvendige som Finnmarkingene skal ha det til ifølge Utsi.

— Det er 90 prosent tullekjøring, sier han.

Firetaksmotorer finnes

Firetakts snøscooterer har latt vente på seg. California, med sine strenge forurensningskrav har av naturlige, klimatiske årsaker ikke presset på akkurat her.

Det er lenge siden to-taktsbilene forsvant. De forurenset så enormt at de ble forbudt på seksti og syttitallet. De siste fant man i Øst-Europa hvor Trabanten holdt stand til muren falt. Blant påhengsmotorer, gressklippere og motorsykler er også den larmende og forurensende to-taktsmotoren på retur.

Firetakts snøscooterer ligger derimot mange tiår etter.

— Det har tatt sin tid, men i motsetning til hva som har vært tilfelle for en rekke andre bensinmotorer har ikke California presset på når det gjelder snøscooterer, sier Halvor Sveen hos Erling Sande AS.

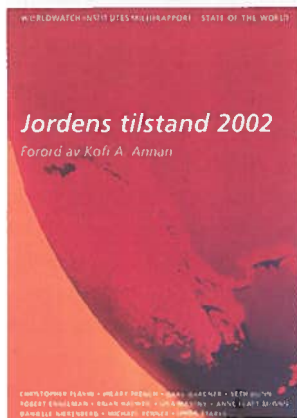
Firmaet selger 3500 snøsco-

otere årlig og har for første gang en firetakts modell å tilby sine kunder i år. Den koster noe mer enn totaktsmodellene, men Sveen tror ikke dette vil skremme kundene.

— Scooteren har så store fordeler, ikke minst på det miljømessige området, at vi har tro på den til tross for prisen.

Fly fillern! de forurensere

— Tenk deg at alle flyselskapene i verden betaler 20 øre literen i flydrivstoffavgift. Til sammen utgjør dette 6 milliarder dollar. Pengene er nok til å finansiere FNs totale virksomhet, sier Øystein Dahle i Worldwatch Institute Norden.

11. februar var det bokslipp på Worldwatch Institutes miljørapport, Jordas tilstand 2002.

11. februar var det bokslipp på Jordas tilstand 2002 (State of the world), en bok miljøvernminister Børge Brende karakteriserer som årets viktigste. Et av kapitlene heter "Ny retning for internasjonal turisme", og det er et tema Øystein Dahle i Worldwatch Institute Norden har stor sans for.

— Turisme er en av verdens største aktiviteter, og utgjør 11 prosent av verdens brutto-produkt. Ingen næring er mer avhengig av et rent miljø enn turistnæringen, påpeker Dale.

Han er spesielt bekymret for den økende flytrafikken og miljøkonsekvensene. For flydrivstoff utgjør fem millioner fat om dagen og forbruket vokser 7 prosent årlig. I løpet av ti år fordobles forbruket.

— Dette er totalt uakseptabelt, sier Dale.

Han tilføyer at flydrivstoff er et oljeprodukt som ikke er avgiftsbelagt, og i tillegg unntatt fra Kyoto-avtalen.

— Forbruket av flydrivstoff vil nok avta litt på grunn av

frykten for terrorisme, men flytrafikken vil ta seg opp igjen etterhvert, sier Dahle som gjennom sitt tankeeksperiment om flydrivstoffavgift foreslår at flyselskapene tar konsekvensen av luftforurensningen.

— Flytransport er en av verdens raskeste økende kilder til utslipp av karbondioksid og andre drivhusgasser som fører til globale klimaendringer, understreker han.

ON-LINE BOOKINGER

Turister står for tiden for 57 prosent av all internasjonal flytrafikk. Økning i inntekten, sammen med utvikling av de store jetflyene, billig brensel og lave priser på flyreiser har satt fart i utviklingen av turismen. Ny informasjonsteknologi, som for eksempel internett, fører til at reisende kjapt kan sjekke tilgjengelige avganger og gjøre reservasjoner raskt. I perioden

1997-2001 steg antallet online-bookinger av flyreiser til det femdobbelte - 35 millioner - ifølge Travel Industri Association of America.

FLYDRIVSTOFF BILLIG

Turisme er en av verdens minst regulerte industrier. Alle verdens hoteller og gjestene deres bruker enorme mengder ressurser daglig. Eksempler på det er energi til oppvarming, avkjøling av rommene, vanning av golfbaner, klesvask og så videre. Ressursbruken kan skade miljøet, og der har turister et stort ansvar. De kan ikke ta med seg sitt høye forbruk hjemmefra.

— FN har erklært 2002 som økoturismens internasjonale år. Økoturisme er et svært krevende begrep. Å reise fra Norge til Bolivia som ryggsekk-turist er meningsløst, så lenge en tar fly. Det er ikke økoturisme, mener Dahle.

En del av hotellene markedsfører seg som økoturisme operatører.

— Å bruke samme håndkle to ganger anser jeg som en marginal forbedring, sier Dahle. Turismens miljømessige påvirkning kan faktisk starte før turistene ankommer. Studier antyder at så mye som 90 prosent av turismens energiforbruk skjer ved å ta seg til og fra destinasjonen. I økende grad er jetpassasjerfly i ferd med å ta igjen bilen som hovedtransportmiddel for turister. 43 prosent flyer, 42 prosent bruker landeveien, mens bare 15 prosent bruker skip eller tog.

— Togreiser må bli billigere og mer attraktive. Norge må ta mer ansvar her. Dessuten er det ikke bra at flydrivstoff er billigere enn vann, sier Dahle.

— TONE MIKALSEN
Natur & Miljø Bulletin

Turister står for 57 prosent av all internasjonal flytrafikk. Økning i inntekten, sammen med utvikling av de store jetflyene, billig brensel og lave priser på flyreiser har satt fart i utviklingen av turismen.

Har lite kunnskap om fly og fauna

En F16 i lav høyde bråker noe aldeles ufattelig. Nå vil Direktoratet for naturforvaltning ha strengere krav til Forsvarets jagerfly for å ta hensyn til dyre- og friluftsliv.

Den som har fått "besøk" av en lavflyvende F16 under sin vandring i skog og mark vet hva slags støy slike jagerfly frembringer. Kanskje kan nordmenns ønske om størst mulig grad av stillhet i naturen nå bli hørt, ikke bare med hensyn til snøscootere om vinteren, men også når det gjelder jagerfly om sommeren.

3000 FOT

Den generelle "feriestengningen" for jagerflyvirksomhet bør nemlig vare ut august mener Direktoratet for naturforvaltning (DN). Dette går fram av DN's høringsuttalelse til utredningen

JENS P. TOLDNÆS
Natur & Miljø Bulletin

om Forsvarets områder for lavflyging. Til tross for at DN berømmer det arbeidet som er gjort av utvalget som har arbeidet med saken, ønsker man likevel et strengere regelverk. Først og fremst av hensyn til friluftslivet. I en del viktige friluftsområder bør det brukes samme flyhøyde som over tettbygd strøk, det vil si 3000 fot, mener DN.

HØYDEN MÅ HEVES

Støyen fra et jagerfly i lav høyde

kan skape stressreaksjoner hos mennesker og dyr. Ikke minst i dyras yngleperioder. Når det gjelder hensynet til vilt er det likevel gjort lite forskning som viser hvordan jagerflytrafikk virker på dyrelivet. Nettopp derfor er det viktig at føre-var-betraktninger legges til grunn når jagerflyging planlegges, ikke minst over leveområdene til truede og sårbare fugle- og viltarter. Forsvaret har selv pålagt seg minstehøyde for flyaktivitet over verneområder, men DN mener at denne må heves.

Scooteranke til statsadvokaten

For to år siden anmeldte Naturvernforbundet i Finnmark Alta kommune for å gi tillatelse for ulovlige scooterturner. Saken er henlagt, men forbundet gir seg ikke.

Tre ganger har Naturvernforbundet anmeldt Alta kommune for ulovlige scooterturner. Første gang skjedde for to år siden, og nylig fikk de vite at politiet hadde henlagt saken fordi den hadde et politisk tilskudd.

— Om tre uker foreldes saken. Vi anser dette som bevisst uthaling av tiden, sier Dag T. Elgvin i Naturvernforbundet i Finnmark.

— "En kan forstå Naturvernforbundets vrede overfor kommunens dispensasjonsutvalg, men

sakens vesen har en slik utpreget politisk karakter at den ikke egner seg for løsning gjennom strafferettspleien", skriver Vest-Finnmark politidistrikt i et brev til Naturvernforbundet.

— Skal politikere være hevet over loven? Horribelt, mener Elgvin.

Naturvernforbundet har fått beskjed om at en av årsakene til at saken er henlagt er at fylkesmannen ikke har levert anmeldelse.

— Holder det altså ikke at

TONE MIKALSEN
Natur & Miljø Bulletin

Naturvernforbundet anmelder kommunen? spør han.

— Vanlige borgere får bot, mens politikere slipper unna. Når politiet henlegger saken anser vi det som maktmisbruk, fordi de skjærer en annen offentlig institusjon - kommunen, sier Elgvin.

Naturvernforbundet i Finnmark kommer ikke til å gi seg.

Nytt sykkelkart i 2003

Soratet og Syklistenes Landsforening skal lage et nytt kart for sykling i Norge, melder nyhetsbrevet Sykkelturisme.

Kartet, som etter planen vil ligge klart innen januar 2003, skal vise skiltede sykkelruter, anbefalte ruter og tunneler forbudt for syklist.

— Forby gaupefeller

Gaupefeller er dyreplageri, mener Bent Ellingsen, styremedlem i Dyrebeskyttelsen Norge. Etter at slik fangst lenge var forbudt ble den tillatt for tre år siden, skriver Drammens Tidende. Gaupene blir stående i fellene til de blir skutt.

Rovviltkonsulent Even Knutsen fylkesmannen innrømmer at det kan være vanskelig å få ført tilsyn med slike feller og at man ikke har foretatt noen inspeksjoner så langt i år.

Dag T. Elgvin i Naturvernforbundet.

De har engasjert jurist til å skrive anken til statsadvokaten.

— Vår jurist, Rolf Selfors, sier at dette er det groveste overtrampet av motorferdselsloven han har sett, sier Elgvin og tilføyer at dersom henleggelsen blir stående blir det fritt fram for kommunene å gi blaffen i loven.

— Da har rettsystemet spilt falitt, fastslår Elgvin.

Aktive unger får astma av bileksos

Aktive barn får astma av bileksos viser ny amerikansk forskning. Årsaken er at ungene er mye ute og at barn som er aktive trekker luft dypere ned i lungene enn andre, skriver Bergens Tidende. Over 400 000 nordmenn lider av astma. Det er tre ganger så mange som på 70-tallet. For hundre år siden fantes sykdommen nesten ikke.

Pussig praksis i Valle kommune

Er kommunene skikket til å håndtere kontroversiell snøscooter-saker? I Valle virker praksisen i beste fall tilfeldig. Der gir man scooterløyve til ulovlige hytter.

Valle kommune gir snøscootertillatelse til ei hytte som kommunen selv har erklært ulovlig. Hytta er ulovlig oppsatt innenfor verneområdet i Setesdal Vesthei-Ryfylke verneområde, ifølge Fædrelandsvennen. Eieren har begynt å bygge ut den allerede ulovlige hytta, noe teknisk sjef i kommunen i et brev karakteriserer som "alvorlig". Samtidig gir kommunens næringssjef får utbyggeren dispensasjon fra motorferdselloven for kjøre til hytta med snøscooter i fire år.

De fem familiemedlemmene kan nå kjøre med hver sin snøscooter gjennom det fredete området som huser Europas sørligste villreinstamme.

I Valle har man delt ut 715 scooterløyver av 757 som har søkt.

Stanset smugling

Et forsøk på å smugle inn 200 truede ørkskulpadder og åtte fugler inn til De forente arabiske emirater, ble stoppet av tollere på grensen. Myndighetene mener den ulovlige lasten opprinnelig kommer fra Syria. En person har blitt brakt med inn til avhør.

— Bush angriper Kyoto-avtalen

NEW YORK: Bush lanserte sin egen klimaplan rett før statsbesøket til Japan. - Han vil få Japan over på sin side og dermed knuse Kyoto-avtalen, mener amerikansk miljøorganisasjon.

— Bush prøver å forføre Japan til å gi opp Kyoto-avtalen. Stiller Japan seg sammen med USA vil klimaavtalen havarere, sier politisk analytiker Andrew Aulisi i den New York-baserte organisasjonen Environmental Defense.

For at Kyoto-avtalen skal tre i kraft må den ratifiseres av land som til sammen står for 55 prosent av i-landenes utslipp. Når USA har forkastet avtalen, er den avhengig av oppslutning fra Japan, Russland og EU for å overleve.

— Havarerer avtalen vil det være et formidabelt tap, og ti års politisk arbeid går i vasken, sier Aulisi.

— DISKRIMINER OSS

Han oppfordrer europeiske land til å arbeide intenst for å holde Japan i folden og sørge for at avtalen trår i kraft så snart som mulig. Da kan landene diskriminere amerikanske sel-skaper ved tildeling av utslippskvoter, foreslår Aulisi.

— Strategien må være at sel-skapene drar til Washington og ber om at myndighetene rydder opp.

Aulisi har imidlertid ingen tro på at USA vil slutte seg til avtalen så lenge Bush er president, ikke minst fordi hans rival i presidentvalgkampen, Al Gore, var med på å forhandle frem avtalen i Kyoto.

AUDUN GARBERG
Natur & Miljø Bulletin

BEGRENSE VEKSTEN

Klimaplanen Bush-administrasjonen lanserte som sitt alternativ til Kyoto-avtalen skal sørge for at utslippene av klimagasser øker mindre enn veksten i økonomien. Likevel vil landets samlede utslipp øke.

— For atmosfæren er det de faktiske utslippene som betyr noe. Målet i FNs klimakonvensjon er å stabilisere konsentrasjonen av drivhusgasser i atmosfæren på et slikt nivå at vi unngår farlige klimaendringer, påpeker Aulisi.

Environmental Defense mener Bush bare viderefører en trend man allerede har sett på 1990-tallet. I dette tiåret økte økonomien i USA med mer enn 30 prosent, mens utslippene av

klimagasser økte med 12 prosent.

4,6 MILLIARDER DOLLAR

Skattelette skal oppmuntre sel-skaper og enkeltpersoner til å kutte sine utslipp. I løpet av de kommende fem årene skal 4,6 milliarder dollar brukes til dette formålet. Dermed blir blant annet solceller, vindmøller og mer energieffektive biler billigere.

Andrew Aulisi tror imidlertid ikke at Bush-administrasjonen vil nå sitt eget mål om å begrense veksten.

— Erfaringen med slike frivillige avtaler er dårlig, sier han. Skulle tiltakene vise seg å være utilstrekkelige lover Bush-planen en gjennomgang og re-vurdering i 2012.

Er du en byggherre som ønsker profesjonell bistand?

Vi er din leverandør av tjenester innenfor følgende fagområder:
Prosjektkoordinering/-styring, prosjektledelse, prosjekteringsledelse, byggeledelse, HMS-/Miljøstyring, kvalitetsstyring, FDV, analyser/utredninger og eiendomsutvikling.

Janzon
Prosjektadministrasjon a.s.
Postboks 156 Sentrum
0102 Oslo
Telefon: 23 10 41 50
Telefaks: 23 10 41 51
E-post: firmapost@jpa.no
WEB: www.jpa.no

Dyr strøm ga lavere forbruk

I januar var energiforbruket 2,2 prosent lavere enn samme måned i fjor. Høyere strømpris er årsaken.

KRISTIAN JAHRE
Natur & Miljø Bulletin

Vinterens høye elektrisitetspriser har gjort store utslag på vanlige folks strømforbruk. På Norges vassdrags- og energidirektorats (NVE) korttidsstatistikk over produksjon og forbruk av elektrisk kraft går det fram at såkalt alminnelig forsyning brukte 2,2 prosent mindre elektrisitet i januar sammenlignet med januar i 2001. Alminnelig forsyning vil si husholdninger, offentlige virksomheter og privat tjenesteytende næring. Med andre ord er det stort sett du og jeg som har besørget nedgangen.

— Hva er årsaken til nedgangen?

— Vi tror høyere pris på elektrisitet er den viktigste grunnen, sier Per Tore Jensen Lund i Energi- og markedsavdelingen i NVE.

— Kan det være andre forhold som påvirker dette?

— Det har vært en liten nedgang i kraftintensiv industri,

men dette er alene ikke nok til å forklare nedgangen.

Ifølge Jensen Lund er tallene korrigerte for temperatursvingninger. Det vil si at forbruket er beregnet ut fra forventet forbruk ved gutte temperatur.

ET ALTA-KRAFTVERK NED

Også når vi sammenligner tolv-månedersperioden februar 2000 til januar 2001 med februar 2001 til januar 2002 viser det seg å være en liten nedgang i strømforbruket. Nedgangen på 0,8 prosent kan kanskje virke beskjeden. Reduksjonen på nesten 600 gigawattimer utgjør likevel om lag et Alta-kraftverk.

— Det er mye som tyder på at vi har fått en utfasing i energiforbruket, kommenterer Per Tore Jensen Lund.

ÅPNER FOR TO-PRISSYSTEM?

I Naturvernforbundet er meldingene om lavere strømforbruk gode nyheter.

— Ja, dette er bra, men ned-

Når det er penger å tjene, klarer også nordmenn å spare strøm. (Foto: Kristian Jahre)

gangen er selvsagt ikke i nærheten av hva det burde ha vært, sier energirådgiver Tore Brænd.

Naturvernforbundet har tidligere tatt til orde for et to-prissystem på strøm. Det vil si at du betaler en viss pris for normalforbruk av strøm, mens du må betale dyrt for overforbruk. Naturvernerne kan nå ha fått yt-

terligere et godt argument for dette.

— Ja, i den grad denne nedgangen kommer som et resultat av høyere pris, er dette absolutt et godt argument for å innføre et to-prissystem på strøm, sier Brænd.

Vet for lite om enøk

Norske bedriftsledere viser liten evne til å satse på enøk
— selv om de har positive holdninger til energisparing.

Det er en undersøkelse som Markeds- og Medieinstituttet (MMI) har gjennomført på oppdrag fra NVE som viser dette. Undersøkelsen er riktignok et halvt år gammel, men det lite trolig at verden har forandret seg vesentlig på dette punktet.

— Det er vanskelig å si om utfallet av en slik undersøkelse hadde vært annerledes i dag, sier

seksjonssjef Birger Bergesen i NVEs informasjons- og samfunnskontaktseksjon.

Undersøkelsen slår også fast at mange bedriftsledere har liten kjennskap til enøktiltak i sin egen bedrift. Mange ledere begrunner den manglende enøksatsingen med at de ofte har for knapp tid eller at de ser det som mer lønnsomt å bruke tid og

ressurser på andre innsparingsmuligheter.

Store bedrifter med høyt energiforbruk og høye energikostnader er mer enøk-bevisste enn de mindre bedriftene. Det er disse som også er mest opptatt av å forhandle om pris når de inngår avtaler om energikjøp.

Strengere krav til avfallsforbrenning

Statens forurensningstilsyn (SFT) stiller strengere krav til forbrenning av avfall. Kommunale forbrenningsanlegg må redusere utslipp av støv og dioksiner med henholdsvis 72 og 45 prosent.

STONE MIKALSEN
Natur & Miljø Bulletin

Det er ikke bare kommunale forbrenningsanlegg SFT ber skjerpe seg. Bedrifter som brenner avfall må redusere utslipp av nitrogenoksider med 30 prosent og svoveldioksid med 73 prosent. Norge innarbeider dermed EUs direktiv på forbrenning av avfall. Forskriften er allerede foreslått overfor Miljøverndepartementet og skal på høring i løpet av første halvår i år. Den vil gjelde både for anlegg som brenner spesialavfall og for anlegg i industrien.

— Forskriften legges fram blant annet fordi vi er tilsluttet EØS, sier Hans Aasen i SFT.

Han forteller det også vil bli stilt strengere krav til utslipp av kvikksølv enn det EU opererer med. SFT krever utslippsreduksjon på 40 prosent.

STRENGERE MÅLING

I tillegg til strengere utslippskrav,

foreslås også strengere krav til måling.

— Det settes begrensning for driftstid ved brudd på utslippsgrensene. Dette reduserer faren for skader ved brudd på tilatelsene, sier Aasen.

UANMELDT KONTROLLER

Han tilføyer at det er fylkesmennene som skal påse at de nye kravene blir overholdt, og at de vil komme uanmeldt å foreta kontroller.

— I tillegg er bedriften selv pliktig til å dokumentere utslipp, påpeker han.

De reduserte utslippskravene fører til at anleggene må gjennomføre tiltak for å redusere utslippene. SFT tror at de samlede investeringskostnadene for kommunale og private forbrenningsanlegg vil ligge mellom 240 og 325 millioner kroner. Driftskostnadene er anslått å øke med rundt 15 millioner kroner årlig.

— Avfallsgebyrene for hus-

holdninger vil trolig øke på cirka fem prosent, sier Aasen.

Han understreker at de som leverer avfall til anlegg som allerede oppfyller kravene trolig ikke vil få økte gebyr.

PATOLOGISK AVFALL

Sykehusanlegg brenner i dag mellom 2-70 tonn sykehus-, biologisk- og patologisk avfall ved hvert anlegg. Dersom de skal fortsette med det, får de en stor investering å bære på sine skuldre. Aasen mener at de må vurdere om de ønsker å investere for å bedre standarden på anleggene eller om de er tjent med å levere avfallet til et annet anlegg.

Forskriften medfører at forbrenningsanlegg som får utslippstillatelse etter 1. januar 2003, vil få de nye kravene med en gang. Anlegg som har tilatelse fra før 2003, får de nye kravene fra 1. januar 2006.

fakta

• Kvikksølv og kvikksølvforbindelser er giftige og kan gi nyreskader, skader på nervesystemet, fosterskader og kontaktallergi.

• Branner, industriprosesser og forbrenningsanlegg er eksempler på mulige dioksinkilder. Forbindelsene er giftige, lite biologisk nedbrytbare og akkumulerer i næringskjeden. Hos mennesker er hudutslett og effekter på immunsystemet blitt observert.

• Svoveldioksid (SO_2) er en fargeløs gass som utvikles ved forbrenning av olje og kull. SO_2 utgjør en vesentlig del av den alminnelige luftforurensning i byer og tettsteder, og bidrar til forurensning av naturen. SO_2 gir irriterende lukt ved store konsentrasjoner.

• I byene er utslipp fra vegtrafikken den største kilden til utslippene av nitrogenoksider (NO_x). Om lag 5-10 prosent av NO_x -utslippene er nitrogen-dioksid (NO_2). NO_2 har størst helsemessig effekt. Resten av utslippet er nitrogenoksid (NO). De alvorligste effektene av eksponering for NO_2 er nedsatt lungefunksjon og økt motakelighet for luftveisinfeksjoner.

— Det er nødvendig, la han til.

Politisk bakoversveis i Kviteseid

Den lokale KrFU-lederen stjal showet da han tordnet mot Einar Steensnæs og regelrett skjelte ut moderpartiets politikk.

— KrF gikk i regjering med asfaltpartiet Høyre og miniputten Venstre. KrFU og jeg forventet at KrF i regjering skulle være klare på miljø. Det har ikke skjedd, tordnet leder i KrFU i Kviteseid, Peter Walseth,

ifølge Varden. Utblåsningen fant sted under åpningen av årsmøtet til Telemark KrF nylig. Den harmdirrende ungdomspolitikeren gnistret til etter at olje- og energiminister Einar Steensnæs' foredrag om "energi og miljøpolitikk i en moderne tid". Han ga seg imidlertid ikke med dette.

— KrF er ikke lenger et mil-

jøparti. SV og SP er etter min mening de to partiene som har god troverdighet på miljø, sa han blant annet.

Overfor Varden betegnet Steensnæs innlegget som "friskt". Den engasjerte ungdomspolitikeren påpekte at han også har refset Kjell magne Bondevik.

— Det er nødvendig, la han til.

Blir ikke kvitt kvikksølv

En tredjedel av hvitevarene som samles inn blir sluttbehandlet uten at miljøskadelig kvikksølv fjernes. Men Statens forurensningstilsyn (SFT) mener det er vanskelig å få bukt med kvikksølvforurensning.

STONE MIKALSEN
Natur & Miljø Bulletin

Hvitevareretur AS, som er ett av tre landsdekkende returselskaper, samlet i fjor inn 20.000 tonn med kasserte hvitevarer som for eksempel komfyrer, støvsugere, mikrobølgeovner og kaffetraktører. Det er en økning på 15 prosent fra 2000. Thor Christian Wiik Svendsen, som er teknisk sjef i Hvitevareretur AS, sier at alle kasserte hvitevarer gjennomgår en tidkrevende miljøsanering hvor man manuelt demonterer og sorterer ut miljøskadelige komponenter. Det kan være kvikksølvbrytere, batterier og PCB-kondensatorer.

— Problemet er de resterende hvitevarene som ikke behandles gjennom vårt system, sier Wiik Svendsen.

For eksempel ved vår- og høstrydding setter vaktmestere ut containere hvor både hvitevarer og annet avfall blir kastet. Altfor ofte dumpes containeravfallet på nærmeste deponi.

— Det kan også hende at hvitevarene håndteres sammen med andre metaller og sendes til videre behandling hos skrapphandlere og smelteverk uten at miljøskadelige komponenter blir fjernet, sier Wiik Svendsen.

FINNER IKKE KILDEN

Kvikksølv finner man blant annet i batterier, høreapparater, måleinstrumenter og elektroteknisk utstyr. Smelteverk, avfallsforbrenningsanlegg og krematorier er hovedkilder til utslipp i dag. Men selv om det gjøres mye for å fjerne kvikksølvkomponentene, kan en likevel ikke unngå kvikksølvforurensning.

Årsaken er rett og slett at en ikke har funnet hele kilden til utslippet.

— Kvikksølvet kan befinne seg sammen med elektriske komponenter eller innblandet i overflatebelegg. Selv meget små mengder fører til at vi får et forurensningsproblem, sier Tor Færden i SFT.

Han tilføyer at i og med at de ikke klarer å fjerne alt kvikksølvet fra skrapjern, må de som smelter avfallet, for eksempel Fundia Armeringsstål i Mo i Rana, installere renseanlegg. Fundia har nå fått en midlertidig tillatelse fra SFT til utslipp av 140 kg årlig, frem til renseanlegg er installert.

Kvikksølv kan føre til nyrefeil, hjerneskader, nerveskader og fødselsskader.

TRENGER HJELP

Wiik Svendsen forteller at kasserte hvitevarer som ikke håndteres gjennom deres system ofte havner i det kommunale renovasjonssystemet, direkte til deponiet eller i forbrenningsovnen. Dette kan blant annet føre til sigevannsproblemer og utslipp til luft for å nevne noe. Problemet gjelder spesielt mindre kasserte hvitevarer som elektriske tannbørster, barbermaskiner og kaffetraktører.

Hvitevareretur har en avtale med Miljøverndepartementet om at de skal samle inn 80 prosent av hvitevarene. I dag klarer de 67 prosent.

— Hvordan skal dere få samlet inn mer hvitevarer?

Kvikksølvet kan befinne seg sammen med elektriske komponenter eller innblandet i overflatebelegg. Ifølge SFT kan selv meget små mengder føre til at vi får et forurensningsproblem. (Foto: Tone Mikalsen)

— Vi vil hele tiden informere og legge til rette for å øke vår innsamlingsgrad, men vi trenger hjelp fra resten av Norge for å lykkes. Det er viktig at alle vanlige forbrukere benytter seg av de miljøriktige tilbud som er etablert. Det tilsier at man leverer til butikker som selger samme type produkt eller til den kommunale miljøstasjonen, og dette er gratis, sier Wiik Svendsen.

Han tilføyer at containertransportører, skrapphandlere og entreprenører må kildesortere slik at man får sortert ut kasserte hvitevareprodukter.

— De kan leveres gratis til våre behandlingsanlegg eller vi kan hente de kasserte produktene, sier Wiik Svendsen.

Artsrik skog truet

Verdens mest artsrike lavlandsskog er funnet på øya Sumatra i Indonesia. Forskerne advarer mot at skogen står i fare for å forsvinne i løpet av de neste tre årene på grunn av omfattende tømmerhogst.

Den tropiske lavlandsskogen på Sumatra inneholder dobbelt så mange plantearter som andre slike skoger i verden. Dette går fram i en fersk feltundersøkelse det australske Senter for forvaltning av biologisk mangfold og Verdens Naturfond WWF, har ført i pennen.

— Det finnes ikke noe data over et tilsvarende plantemangfold i noen annen lavlandsskog i verden, ifølge Andrew Gillison,

som er sjef for senteret.

Tropiske skoger har i lengre tid vært kjent for å ha et imponerende biologisk mangfold. Men denne 1.600 kvadratkilometer store skogen, som går under navnet Tesso Nilo, har likevel flere plantearter enn vanlig gjemt i seg. Forskerne har så langt kunnet dokumentere 218 forskjellige karplanter, planter med åresystem for plantevæske.

— Dette antallet er nesten dob-

belt så høyt som det meste man tidligere har funnet andre steder på Sumatra - der det ble lokalisert 114 plantearter. Heller ikke i andre land med store lavlandsskoger finner man noe tilsvarende - som Brasil, Kamerun, Malaysia, Papua Ny-Guinea, Peru og Thailand.

Tesso Nilo kan dessuten by på en rekke dyrearter. Ifølge WWF kan man blant annet finne elefanter, tigre, gibbona-

per og tapirer i denne skogen.

Dette er et av de største gjenværende områder med lavlandsskog på Sumatra. Verdensbanken har spådd at skogen kommer til å forsvinne helt innen 2005. WWF tror imidlertid dette kan skje raskere hvis ikke myndighetene iverksetter strakstiltak for å beskytte faunaen og floraen her. (IPS)

Tidenes miljøatsing i Storbritannia

Den britiske regjeringen varslar tidenes satsing på miljøvennlige energiformer.

Denne uken legger industriminister Patricia Hewitt fram en energimelding som går langt i å satse på nye fornybare energikilder.

Ifølge avisen the Times er målet at tyve prosent av energibehovet i 2020 skal dekkes av vindkraft, bølgekraft eller solenergi.

Regjeringen blir imidlertid allerede kritisert av miljøorganisasjonene for ikke å gå langt nok. Blant annet bruker de langt færre penger til å utvikle alternative energikilder enn for eksempel Sverige og Danmark.

Flodhesten viser tenner

Rask befolkningsvekst i det lille kongedømmet Swaziland er i ferd med å presse flodhesten ut av landet, men den stor-kjeftede skapningen vet å vise tenner når folk nærmer seg bostedet hans.

— Det nytter ikke å forsøke seg på å skremme en flodhest uten selv å bli skremt vekk, sier naturverneren Danny Dlamini.

En kvinne fra landsbydistriktet Mpaka ved grensen til Mosambik fikk nylig føle det opp til tre tonn store dyrets vrede. Politiet kan fortelle at hun ble kjørt til sykehuset med en skade i benet. Hun kan prise seg lykkelig for at hun fremdeles er i live.

— Det er ingen tvil om at hun har vært heldig. Av alle dyr i Afrika, er det flodhesten som

står for flest drap på mennesker på dette kontinentet hver år, ifølge Dlamini.

Grunnen til det er at både flodhesten og mennesker liker - og trenger - elver og innsjøer. Dessuten er de nattdyr. Et møte med disse skapningene nattetid, kan i mange tilfeller få dødelig utfall.

Er det mangel på næring, tar den seg også opp på land og enda nærmere mennesker. Der kan den i tillegg til å være en direkte fare for liv og helse til

folk, også volde stor skade på dyrket mark.

Å støte på en flodhest, kan bety et svært ublidt møte med en enorm kjeve med svære tenner. Med en toppfart på 30 kilometer i timen, kan det store dyret være vanskelig å rømme vekk fra.

Større folketetthet og spredning av kjemikalier til jordbruk har ført til at flodhesten får mindre og mindre plass å leve på blant Swazilands i underkant av en millioner innbyggere. (IPS)

Setter miljø på dagsorden

Rio de Janeiro: Den tyske kansler Gerhard Schröders besøk til Brasil i slutten av forrige uke viste at det er miljø saker som er diskusjonstema nummer én når de to landene møtes.

Tyskland har ifølge Marcelo Jardim, leder for det brasilianske Utenriksdepartementets Europa-avdeling, vært den fremste bidragsyteren til Pilotprogrammet for bevaring av den brasilianske regnskogen, forkortet PPG-7. Programmet ble igangsatt i 1992 av G-7 gruppen som består av verdens mest industrialiserte land.

Det to dager lange besøket resulterte i en donasjon på 510 milliarder kroner til PPG-7 programmet. De to lands regjeringer har uttrykt ønske om å arbeide sammen for å etterleve Kyoto-protokollen.

Protokollen er et av de konkrete resultatene fra miljøtoppmøtet i Rio de Janeiro i 1992. Det at USA har trukket seg ut av dette internasjonale samarbeidsprosjektet, er et alvorlig tilbakeskritt. USA står for utslipp av en firedel av alle drivhusgasser i verden.

Brasil ble på 1980-tallet og begynnelsen av 1990-tallet beskyldt for ikke å gjøre nok for å hindre spredningen av skog branner i Amazonasjungen. I dag har landet fått et helt annet rykte. Det internasjonale samfunnet ser nå på Brasil som et foregangsland når de gjelder å kjempe for miljøet.

Også i Tyskland står miljø saker høyt i kurs. Partiet De grønne, som er en del av regjeringskoalisjonen, bidrar sterkt til det. Det tyske utviklingsdepartementet har satt av 2,3 milliarder kroner til forskjellige miljøprosjekt i Brasil. Pengene skal i første rekke gå til gjenvinningsanlegg for søppel og satsing på miljøvennlig industri. (IPS)

Farlig atomkraftverk

MEXICO BY: Atomkraftverket Laguna Verde ved Mexicogolfen har alvorlige sikkerhetsmangler, hevder miljøorganisasjonen Greenpeace.

DIEGO CEVALLES
IPS

Mexicanske myndigheter mener imidlertid at kraftverket fortjener ros for den sikkerheten det holder. Ifølge en ny Greenpeace-rapport måtte Laguna Verde gjennomføre en nødstands den 31. januar samtidig med at en etterforskningsgruppe fra myndighetene var til stede på kraftverket. De besøkende skal ikke ha blitt informert om hendelsen.

Nødstanden skal ikke ha vært den første i sitt slag, understreker den internasjonale miljøvaktbikkja. En serie av tilsvarende episoder skal ha funnet sted siden Laguna Verde, som for øvrig er det eneste atom-

kraftverket i Mexico, startet virksomheten i 1990.

Greenpeace har gjort sitt beste for å dokumentere sikkerhetsmangler på kraftverket siden 1988 - med andre ord før det sto ferdig.

— Laguna Verde må stenges. Det er til landets beste, ifølge organisasjonen, som er imot all form for atomdrevne kraftverk.

Det statsdrevne kraftverket produserer 3,6 prosent av det mexicanske strømforbruket. Hit

kommer det jevnlig både nasjonale og internasjonale inspektører som skal se til at sikkerheten overholdes.

Den internasjonale organisasjonen Amerikansk forbund for kjernefysikk (ANS), som fremmer bruk av denne energiformen, hevder at alle de 434 atomkraftverkene i verden utgjør en mindre sikkerhetsrisiko enn hvilket som helst ikke-atomdrevet kraftverk.

ANS peker dessuten på at kjernekraftverk ikke produserer drivhusgasser og dermed ikke bidrar til den globale oppvarmingen.

Giftig avfall fraktes bort

Giftig avfall som ligger igjen etter NATOs bombeangrep mot Rest-Jugoslavia for tre år siden, blir fraktet til Sveits og Tyskland, ifølge miljøvernere.

Den første lasten skal transporteres fra en bilfabrikk som ligger i Kragujevac, en by i det sentrale Serbia. Her ble en kraftstasjon truffet av NATO-raketter i april 1999.

Sju hundre røde tønner står inne i bilfabrikken. De inneholder til sammen 150 tonn giftig avfall - nemlig industrikjemikaliet PCB som ble utviklet på 1920-tallet.

PCB har stor motstandskraft mot biologisk eller kjemisk nedbrytning. Når miljøgiften er tilført omgivelsene, brytes den svært langsomt ned av naturlige prosesser. Kjemikaliet vandrer gjennom næringskjeden, og hopper seg opp etter hvert ledd i

kjeden. Eksempelvis får selen derfor høyere konsentrasjoner enn fisken den spiser. Inntak av animalsk fett kombinert med lang levetid - som for eksempel hos mennesker og isbjørn - gir stor risiko for opphopning av PCB.

- Vi har rensert Kragujevac for giftig avfall og lesset det over på 700 tønner. Giften skal sendes ut herfra i løpet av uka. Opprydningsarbeidet betales av FN, opplyser Branislav Nedeljkovic, professor ved Universitetet i Kragujevac og miljøekspert.

På seksti- og syttitallet ble de første skadevirkningene av PCB-forgiftning synlige på dyr. Senere har det blitt dokumentert at gif-

ten også kan få alvorlige konsekvenser for menneskers helse. Derfor regner man PCB som en av verdens farligste miljøgifter. I Norge står stoffet på listen over farlige miljøgifter og man har lagt planer for å stanse utslippene innen år 2005.

Man regner med at det ble produsert om lag to millioner tonn PCB i forrige århundre. En del av dette er forbrønt på forsvarelig vis, en del er i produkter som omgir oss, mens resten har havnet i kretsløpet. Det grusomme resultatet av dette er at dyr og mennesker blir eksponert for disse stoffene i mange generasjoner framover. (IPS)

Backer
Norske Backer A/S
14-2201 KONGSVINGER 42 83 88 28

Trondheim Havn
Pir Senteret, 7005 Trondheim

www.iris-salten.no

Asplan Viak +++
- | ++

Rådhuset 5,
Postboks 24, 1300 Sandvika
Telefon: 67525200 Fax: 67525299
http://www.asplanviak.no

kalenderen

9.- 10. MARS

Kollektivt krafttak, seminar om kollektivtrafikk

Sted: Håndverkeren i Oslo

Arr: Natur & ungdom

Tlf: 23 32 74 18 / 48 17 14 51

12. MARS

Bærekraftig utvikling ti år etter Rio.

Sted: Universitetet i Oslo

Arr: Senter for utvikling og miljø.

Tlf: 22 85 89 00

20. - 21. MARS

Nordsjøkonferansen.

Sted: Bergen.

Arr: Miljøverndepartementet.

Tlf: 22 24 58 03

3. APRIL

Startkurs i miljøarbeid for reiselivsnæringen.

Sted: Trondheim

Arr: Grip.

Tlf: 22 97 98 00

26. AUGUST -

4. SEPTEMBER

Miljøtoppmøtet Rio+10.

Sted: Johannesburg

www.johannesburgsumit.org

redaksjon

REDAKTØR: Audun Garberg
Tlf. 22 40 24 25

REDAKSJON: Jens Petter Toldnæs
Tlf. 22 40 24 23
Tone Mikalsen Tlf. 22 40 24 24

ADRESSE: Pb 342 Sentrum, 0101 Oslo
Tlf. 22 40 24 00 I faks 22 40 24 10
redaksjonen@naturvern.no

ABONNEMENT: 280 pr. år [privat] 600 pr. år [bedrifter] ANNONSER: HS media, tlf. 62 94 10 30, faks 62 94 10 35

UTGIVER: Norges Naturvernforbund
www.naturvern.no
TRYKK: Gan Grafisk as
NESTE UTGAVE: 8. mars

Blekkulf hjelper Kon-Tiki Museet

Ved hjelp av film, tegnefilm og dukketeater har Blekkulf vært delaktig i gode besøkstall på Kon-Tiki Museet i vinter.

Mange kulturinstitusjoner har slitt etter med labre besøkstall etter 11. september. Kon-Tiki Museet har ikke vært noe unntak. Men ved hjelp av filmen "Lupe på Thor Heyerdal", dukketeateret "Blekkulf og den mystiske flaskeposten" og Blekkulf-tegnefilm har museet fått bedre familieprofil og trukket enda flere mennesker innenfor dørene.

— I tillegg har Blekkulf selv vært mye på museet i vinter med forskjellige småshow, sier daglig leder for Blekkulf, Andrew Kroglund.

Kon-Tiki Museet ligger i Oslo, og der kan man se farkostene til eventyreren Thor Heyerdahl og gjenstander fra hans ekspedisjoner.

ÆRESDETEKTIV

Kroglund forteller at det gode samarbeidet med Kon-Tiki Museet startet for fire år siden da FN utropte 1998 til å være havets år. Da tilbrakte Blekkulf en hel uke sammen med Thor Heyerdal og eventyreren ble utnevnt som æresdetektiv på bakgrunn av hans innsats med å sette sø-

Kon-Tiki Museet oppfordrer familiene til spesielt å besøke dem på søndagene, for da har de mange aktiviteter for barn og man får kanskje møte Blekkulf.

kelys på miljøproblemene i havet.

— Heyerdal fokuserte særlig på havet som kommunikasjonsvei og næringskjede, og avbrøt som kjent en av sine turer fordi han ble forferdet over krig og kranjel nasjoner imellom. Samtidig observerte han mye oljesøl og tok det opp med FN, og som kjent har FN-systemet siden engasjert seg i kampen for et bedre miljø, sier Kroglund.

Han forteller at Heyerdal vil gripe tak i den gode muligheten til å bevisstgjøre neste generasjon på miljøvern.

MER SAMARBEID

— Skal dere fortsette å samarbeide med Kon-Tiki Museet?

— Ja, vi har planer om et

prosjekt hvor vi fokuserer på miljøproblemene i havet, og spesielt i Oslofjorden. Bygdøy har en beliggenhet som fører til at en kan lage aktiviteter som omhandler barn, hav og miljøvern, understreker Kroglund.

Markedssjef på Kon-Tiki Museet, Halfdan Tangen, sier at de er godt fornøyd med samarbeidet med Blekkulf.

— Vi hjelper hverandre. Blekkulf får opp medlemstallet fordi vi gjør han synlig på museet, og det skulle bare mangle at vi ikke skulle bruke Thor Heyerdal-filmen for alt den er verdt også, sier Tangen.

STONE MIKALSEN
Natur & Miljø Bulletin

JIM CONNAUGHTON I BUSH-ADMINISTRASJONEN OM PRESIDENTENS NYE KLIMAPLAN:

"Hvis dette frivillige programmet ikke virker, vil administrasjonen vurdere andre frivillige programmer."